

Sygn. akt I ACz 1144/13

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący - Sędzia SA Barbara Owczarek

Sędzia SA Elżbieta Karpeta

Sędzia SO (del.) Marta Szczocarz – Krysiak (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 21 listopada 2013 r. w Katowicach

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.

przeciwko T. B., J. B., (...) Spółce Jawnej z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki

od postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 20 września 2012 r., sygn. akt II C 287/13

postanawia:

- 1. zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie 3. w ten sposób, że zasądzić od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 10.867 zł (dziesięć tysięcy osiemset sześćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania;**
- 2. zasądzić od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 1.362 zł (jeden tysiąc trzysta sześćdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

I ACz 1144/13

UZASADNIENIE

Powódka wniosła o zasądzenie od pozwanych solidarnie kwoty 295.145,42 zł z odsetkami i kosztami procesu przedstawiając weksel wystawiony przez pozwaną (...) Spółkę Jawną z siedzibą w W. i poręczony przez pozostałych pozwanych.

Przeciwko nakazowi zapłaty wydanemu w postępowaniu nakazowym pozwani wnieśli zarzuty, zaskarżając go częściowo a to powyżej kwoty 58.201,34 zł, bowiem tyle jedynie wynosi obecnie ich zadłużenie. Pozwani wskazali, że pozostałą część dochodzonej należności zapłacili powódce i zarzucili, że nie uwzględniła ona wpłat dokonanych przed wniesieniem pozwu na łączną kwotę 159.891,44 zł. Ponadto pozwani podali, że po wniesieniu pozwu zapłacili powódce 77.052,64 zł. Dla wykazania swych twierdzeń pozwani dołączyli do zarzutów plik potwierdzeń przelewów bankowych.

Powódka w odpowiedzi na zarzuty przyznała, że przed wniesieniem pozwu pozwani dokonywali wpłat, niemniej na poczet dochodzonej należności jedynie w łącznej kwocie 8.328,18 zł z tym, że z uwagi na obieg dokumentów powódka

kierując pozew nie otrzymała jeszcze od służb księgowych informacji o tych wpłatach. Pozostałe wskazane przez pozwanych wpłaty dokonane przed wniesieniem pozwu nie były objęte żądaniem.

W toku postępowania pozwani ostatecznie uregulowali całość dochodzonej należności wraz z odsetkami, wobec czego powódka cofnęła pozew zrzekając się roszczenia i wnosząc o zasądzenie od pozwanych kosztów procesu.

Postanowieniem z dnia 20 września 2013 r. Sąd Okręgowy w Katowicach uchylił nakaz zapłaty i umorzył postępowanie na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 k.p.c. i art. 496 k.p.c. Ponadto Sąd zasądził od powódki solidarnie na rzecz pozwanych 16.103 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach Sąd przywołał art. 98 k.p.c. uwzględniając cofnięcie powództwa ze zrzeczeniem się roszczenia oraz fakt, że „w istocie powód na dzień wniesienia powództwa nie wiedział jaka kwota do tego momentu została uiszczona przez pozwanych jak sam podnosi z uwagi na obieg dokumentów kierując pozew w dniu 7 lutego 2013 r. nie otrzymał jeszcze w całości od służb księgowych informacji o wpłatach dokonanych przez pozwanych”.

Przeciwko powyższemu postanowieniu zażalenie wniosła powódka, zaskarżając jego punkt 3. i wnosząc o jego zmianę poprzez zasądzenie na jej rzecz solidarnie od pozwanych kosztów postępowania w kwocie 10.867 zł; ewentualnie poprzez stosunkowe rozdzielanie kosztów. Ponadto powódka wniosła o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Skarżąca zarzuciła naruszenie art. 98 § 1 k.p.c. poprzez uznanie powódki za stronę przegrywającą oraz sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału, skutkującą uznaniem, że fakt iż powódka na dzień wniesienia pozwu nie wiedziała dokładnie, jaka kwota do tego momentu została przez pozwanych uiszczona, winien skutkować uznaniem jej za stronę przegrywającą. Ponadto skarżąca zarzuciła, że zupełnie niezrozumiałym jest zasądzenie od niej na rzecz pozwanych kwoty 16.103 zł, skoro nakaz zaskarżyli częściowo i nie byli reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powódki jest uzasadnione.

Zasadą jest, że w wypadku cofnięcia pozwu za stronę przegrywającą sprawę w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c. uważany jest powód i to on na żądanie pozwanego winien zwrócić mu koszty procesu (art. 203 § 2 k.p.c.). Jednakże dopuszczalne jest odstępstwo od tej zasady w sytuacji, gdy powód wykaże, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw z uwzględnieniem okoliczności istniejących w dacie wytoczenia pozwu. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy cofnięcie pozwu jest konsekwencją zaspokojenia przez pozwanego wymagalnego w chwili wytoczenia powództwa roszczenia powoda. W rozumieniu przepisów o kosztach procesu (art. 98 k.p.c.) pozwanego należy uznać wówczas za stronę przegrywającą sprawę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r., II CZ 208/11).

Bezspornym pozostaje, że przyczyną cofnięcia powództwa w niniejszej sprawie było zaspokojenie roszczenia powódki w całości, aczkolwiek stanowiska stron były rozbieżne co do tego, kiedy owo zaspokojenie nastąpiło – czy jeszcze przed wniesieniem pozwu, czy też dopiero później. Kwestii tej w ogóle Sąd pierwszej instancji nie zbadał, choć ma ona – zważywszy na przedstawione na wstępie rozważania – znaczenie zasadnicze dla oceny, którą ze stron należy w niniejszej sprawie uznać za przegrywającą w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c. Podkreślić jednocześnie należy, że to na pozwanych spoczywał ciężar wykazania spełnienia świadczenia, w tym także to, że do spełnienia doszło przed wniesieniem pozwu. Już z treści zarzutów od nakazu zapłaty jasno wynika, że nie cała dochodzona w sprawie należność została zapłacona przed wniesieniem pozwu. Sami pozwani w zarzutach wskazali, że po wniesieniu pozwu zapłacili powódce 77.052,64 zł a ponadto przyznali, że ich zadłużenie wynosi 58.201,34 zł (stąd nakaz zaskarżyli jedynie ponad tę kwotę). Jednocześnie zaś twierdzeń o zaspokojeniu znacznej części dochodzonej należności (159.891,44 zł) jeszcze przed wniesieniem pozwu pozwani nie wykazali. Przedstawione przez nich potwierdzenia przelewu dowodzą jedynie faktu, że określone kwoty na rachunek powódki przelali. Większość przelewów nie zawiera jednak wskazania na poczet jakich należności wpłaty były dokonywane (w tytule przelewów podano „faktury wg załącznika”, „wg załącznika”,

„według załącznika” – jednak owych załączników pozwani nie przedstawili) – więc nie ma podstaw dla stwierdzenia, że były to wpłaty na poczet należności objętych żądaniem pozwu. Odnośnie wpłat dokonanych w dniach 28 i 31 stycznia 2013 r. na łączną kwotę 16.065,69 zł można co prawda ustalić, że dotyczą one należności stwierdzonych fakturami, które zostały przez powódkę uwzględnione przy obliczeniu zaległości i objęte są sumą wekslową (w tytule przelewu na kwotę 1.491,41 zł wyraźnie wskazano faktury (...)); odnośnie wpłaty w kwocie 14.574,06 zł powódka przyznała, że uwzględniła zadłużenie w tej wysokości wypełniając weksel). Jednakże dokonanie tych wpłat powódka uwzględniła obliczając dochodzoną należność (pomniejszając sumę wekslową m. in. o kwotę 16.065,69 zł), co wyraźnie wynika z treści pozwu a także późniejszych pism powódki. Żądaniem pozwu nie była zatem objęta zapłata wskazanej kwoty. Powódka przyznała też, że w dniach 4, 5 i 6 lutego 2013 r. pozwani zapłacili jej kwoty odpowiednio: 4.139,24 zł, 2.049,47 zł i 2139,47 zł tj. łącznie 8.328,18 zł i ta kwota rzeczywiście była objęta żądaniem pozwu (ponieważ informację o dokonaniu wskazanych wpłat powódka od swoich służb księgowych otrzymała już po sporządzeniu pozwu).

Uwzględniając powyższe a także fakt, że pozew wniesiony został 5 lutego 2013 r. (data nadania go w placówce operatora wyznaczonego – zgodnie z art. 165 § 2 k.p.c.) stwierdzić należy, że przed wniesieniem pozwu pozwani spełnili niewielką jedynie część dochodzonego roszczenia (4.139,24 zł a zatem nieco ponad 1,4 % dochodzonej należności wynoszącej 295.145,42 zł). Do zaspokojenia pozostałej części dochodzonego roszczenia doszło już po wniesieniu pozwu. W tej sytuacji uznanie powódki za stronę przegrywającą i w związku z tym zobowiązaną do zwrotu kosztów poniesionych przez pozwanych, ocenić należy jako oczywiście błędne. Przyczyna cofnięcia pozwu (zaspokojenie niemal całego roszczenia dopiero po wniesieniu pozwu) pozwala na przyjęcie, że powódka uległa jedynie co do nieznacznej części swojego żądania. W związku z tym zaś wniosek powódki o zasądzenie na jej rzecz od pozwanych całości poniesionych kosztów znajduje oparcie w art. 100 zdanie drugie k.p.c. Koszty poniesione przez powódkę wynoszą łącznie 10.907 zł a obejmują opłatę od pozwu (3.690 zł – art. 19 ust. 2 w zw. z art. 13 ust. 1 i art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych), wynagrodzenie jej pełnomocnika (7.200 zł - tj. w stawce minimalnej ustalonej stosownie do wartości przedmiotu sporu zgodnie z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych...) oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa (17 zł). Niemniej jednak powódka w zażaleniu wniosła o zasądzenie tytułem kosztów mniejszej kwoty – 10.867 zł. Uwzględniając to, Sąd Apelacyjny z przyczyn wyżej szczegółowo wskazanych, orzekając na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie 3. zasądzając solidarnie od pozwanych na rzecz powódki koszty procesu w kwocie 10.867 zł.

Wobec powyższego, na marginesie jedynie zauważyć należy, że gdyby nawet istniały podstawy do nałożenia na powódkę obowiązku zwrotu kosztów poniesionych przez pozwanych, to jedynie w kwocie 8.886 zł (opłata od zarzutów), bowiem żadnych innych kosztów w niniejszym postępowaniu pozwani nie ponieśli.

Wynik postępowania zażaleniowego uzasadnia zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kosztów postępowania zażaleniowego w łącznej kwocie 1.362 zł (162 zł – opłata od zażalenia oraz 1.200 zł - wynagrodzenie pełnomocnika w stawce minimalnej ustalonej stosownie do wartości przedmiotu zaskarżenia zgodnie z § 12 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych...) przy czym podstawę rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania zażaleniowego stanowią przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 105 § 2 k.p.c. i z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c.